

საარჩევნო უფლების რეალიზაციის სამართლებრივი ანალიზი
საქართველოში (2018–2025)

ლიზი ყოლანდარია

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო
უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად. პროგრამა: საჯარო სამართალი და
პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფლორა ფაჩულია

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ავტორი: ლიზი ყოლანდარია
ნაშრომის წარდგენის თარიღი: 18.05.2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი მიზნად ისახავს საქართველოში საარჩევნო უფლების რეალიზაციის სამართლებრივ ანალიზს 2018–2025 წლებში. საარჩევნო უფლება წარმოადგენს დემოკრატიული სახელმწიფოს ერთ-ერთ ფუნდამენტურ პოლიტიკურ უფლებას, რომლის ეფექტიანი განხორციელება განსაზღვრავს როგორც დემოკრატიული მმართველობის ხარისხს, ისე სახელმწიფო ხელისუფლების ლეგიტიმურობას. კვლევის აქტუალობა განპირობებულია აღნიშნულ პერიოდში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებებით, საარჩევნო სისტემის რეფორმებით, პოლიტიკური პოლარიზაციის გაძლიერებით, ემიგრანტთა საარჩევნო უფლებებთან დაკავშირებული დისკუსიებითა და 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდგომ განვითარებული სამართლებრივი პროცესებით.

კვლევის მიზანია 2018–2025 წლებში საქართველოში საარჩევნო უფლების რეალიზაციის სამართლებრივი და პრაქტიკული ასპექტების კომპლექსური ანალიზი, არსებული პრობლემების იდენტიფიცირება და მათი შეფასება ეროვნული და საერთაშორისო სამართლებრივი სტანდარტების შესაბამისად. ნაშრომში გაანალიზებულია საარჩევნო უფლების კონსტიტუციურ-სამართლებრივი საფუძვლები, შესაბამისი საკანონმდებლო რეგულირება, საარჩევნო პროცესის პრაქტიკული განხორციელება, სასამართლო კონტროლის მექანიზმები და საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციები.

კვლევა ეფუძნება დოქტრინალურ, ანალიტიკურ, შედარებით-სამართლებრივ და ისტორიულ-სამართლებრივ მეთოდებს. გამოყენებულია საქართველოს კონსტიტუცია, საარჩევნო კოდექსი, საერთაშორისო სამართლებრივი აქტები, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოების პრაქტიკა, აგრეთვე საერთაშორისო და ადგილობრივი სადამკვირვებლო ორგანიზაციების ანგარიშები.

კვლევის შედეგებით იკვეთება, რომ მიუხედავად საარჩევნო კანონმდებლობისა და ინსტიტუციური ჩარჩოს განვითარების დინამიკისა, პრაქტიკაში კვლავ არსებობს რიგი გამოწვევები, მათ შორის პოლიტიკური პოლარიზაცია, საარჩევნო ადმინისტრაციის დამოუკიდებლობისადმი ნდობის საკითხი, საარჩევნო დავების ეფექტიანი გადაწყვეტის პრობლემები, აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლებების რეალიზებასთან დაკავშირებული პრაქტიკული სირთულეები და ემიგრანტთა საარჩევნო მონაწილეობის უზრუნველყოფის საკითხები. ნაშრომი ასკვნის, რომ საარჩევნო უფლების სრულფასოვანი რეალიზაციისათვის აუცილებელია სამართლებრივი მექანიზმების შემდგომი დახვეწა და დემოკრატიული ინსტიტუტების ეფექტიანობისა და საზოგადოებრივი ნდობის გაძლიერება.

საკვანძო სიტყვები: საარჩევნო უფლება, აქტიური საარჩევნო უფლება, პასიური საარჩევნო უფლება, დემოკრატია, საარჩევნო დავები, ემიგრანტთა საარჩევნო უფლება, პოლიტიკური პლურალიზმი, საქართველო.

Abstract

This paper aims to conduct a legal analysis of the realization of the right to vote in Georgia during the period 2018–2025. The right to vote is one of the fundamental political rights of a democratic state, and its effective implementation determines both the quality of democratic governance and the legitimacy of state authority. The relevance of the research is conditioned by legislative amendments, electoral system reforms, increasing political polarization, discussions concerning the electoral rights of citizens residing abroad, and legal developments following the 2024 parliamentary elections.

The objective of the study is to provide a comprehensive analysis of the legal and practical aspects of the realization of the right to vote in Georgia during 2018–2025, to identify existing challenges, and to assess them in light of national and international legal standards. The paper examines the constitutional and legislative foundations of the right to vote, relevant legal regulation, the practical implementation of electoral processes, mechanisms of judicial review, and recommendations of international organizations.

The research is based on doctrinal, analytical, comparative legal, and historical-legal methods. It relies on the Constitution of Georgia, the Election Code, international legal instruments, case law of the Constitutional Court of Georgia and ordinary courts, as well as reports of international and local observer organizations.

The findings of the study indicate that, despite the dynamic development of electoral legislation and institutional frameworks, a number of challenges still persist in practice, including political polarization, issues of public trust in the independence of electoral administration, problems in the effective resolution of electoral disputes, practical difficulties related to the realization of both active and passive suffrage, and issues concerning the electoral participation of citizens residing abroad. The paper concludes that the full realization of the right to vote requires further refinement of legal mechanisms, as well as strengthening the effectiveness of democratic institutions and public trust.